

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/167/2020
Identifikačné číslo spisu:	5116213039
Dátum vydania rozhodnutia:	24.08.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Lubor Šebo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:5116213039.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne: Mgr. K. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. XXX, právne zastúpená advokátom JUDr. Igorom Horanským, so sídlom E. F. Scherera 2, Piešťany, proti žalovanému: Ing. Y. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. XXXX/X, L., právne zastúpený advokátom Mgr. Rastislavom Otrubom, so sídlom Kvačalova 1227/55, Žilina, o zaplatenie 12.279,59 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Žilina, pod sp. zn. 17Cpr/3/2016, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo dňa 31. marca 2020 sp. zn. 10CoPr/3/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie odmieta.

Žalovanému voči žalobcovi priznáva nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 13.02.2019, č. k. 17Cpr/3/2016-289 žalobu zamietol a žalovanému proti žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

1.1 Súd prvej inštancie zistil, že žalobkyňa ako zamestnankyňa uzatvorila so žalovaným ako zamestnávateľom dňa 28.08.2013 pracovnú zmluvu na funkciu spracovanie účtovníctva a mzdovej agendy s nástupom do zamestnania dňa 01.09.2013, s miestom výkonu práce V. a s dohodnutou mzdou 1.160 eur brutto mesačne. Pracovný pomer bol ukončený dohodou zo dňa 09.04.2015. V zmysle článku 2 tejto dohody sa žalovaný ako zamestnávateľ zaviazal voči žalobkyni ako zamestnankyni vysporiadať všetky finančné nároky, a to nevyplatenú mzdu v roku 2014 a 2015 až do ukončenia pracovného pomeru, pričom sa zaviazal tento záväzok uhradiť do 30.04.2016. Žalobkyňa tvrdila, že vykonávala prácu pre žalovaného v tomto rozhodnom období od 01.03.2014 do 09.04.2015 a na základe uvedeného sa domáhala vyplatenia mzdy. Žalovaný neuznal žalobkyňou uplatnený nárok v celom rozsahu a žiadal žalobu zamietnuť. Žalovaný uviedol, že žalobkyni uhradil mzdu za obdobie 3/2014, 8/2014, 9/2014 a 10/2014 a za ostatné obdobie mzdu nevyplatil z dôvodu, že žalobkyňa v uvedenom období žiadnu prácu reálne nevykonávala.

1.2 Súd prvej inštancie s odkazom na § 118 ods.1 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce (ďalej aj ako „Zákonník práce“) konštatoval, že mzda je plnením poskytovaným zamestnávateľom zamestnancovi za vykonanú prácu, a teda vznik nároku na mzdu je podmienený skutočným výkonom práce zamestnanca a nielen samotným pracovným pomerom medzi ním a zamestnávateľom. Mal za to, že žalobkyňa zaťažovalo dôkazné bremeno nielen o tom, že mala so žalovaným uzatvorený pracovný pomer na základe pracovnej zmluvy, ale aj o tom, že za dané obdobie prácu skutočne vykonávala, pričom nestačilo len samotné tvrdenie žalobkyne ako zamestnankyne.

1.3 Po vykonanom dokazovaní súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobkyňa dôkazné bremeno neunesla, nakoľko nepreukázala ňou tvrdené skutočnosti ohľadom skutočného vykonávania práce v rozhodnom období. Dohodu o skončení pracovného pomeru zo dňa 09.04.2015 a v nej uvedený článok 2 (záväzok žalovaného, od ktorého žalobkyňa odvodzovala svoj nárok), nebolo možné chápať ako uznanie nároku na mzdu. Súd prvej inštancie uviedol, že ani z výpovede svedka (manžela žalobkyne) nebolo preukázané, že by žalobkyňa vykonávala účtovnícke práce pre žalovaného. Naopak, z oboznámenia zápisník z výsluchu svedkov (zamestnancov žalovaného) mal súd prvej inštancie za preukázané, že nikto žalobkyňu v mieste výkonu jej práce nevidel, žiadnu prácu pre žalovaného nevykonávala a ani žiaden zamestnanec žalovaného jej nedával žiadne doklady.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 31.03.2020 sp. zn. 10CoPr/3/2019 I. výrokom rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil vo výroku o zamietnutí žaloby v celom rozsahu, v II. výroku zmenil výrok o náhrade trov prvoinštančného konania, tak že strany nemajú nárok na náhradu trov prvoinštančného konania a v III. výroku stranám nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

2.1 Odvolací súd vo vzťahu k uzatvoreniu dohody o urovnaní v rámci dohody o skončení pracovného pomeru uviedol, že ide o novú argumentáciu žalobkyne, nakoľko v konaní pred súdom prvej inštancie odkazovala na uznanie dlhu. Vzhľadom na to, že išlo o argumentáciu právnu, a nie skutkovú, nejednalo sa o neprípustnú novotu v odvolacom konaní. Odvolací súd však poukázal na to, že žalobkyňa neposkytla konkrétne tvrdenia, ktoré by preukazovali jej definovanie dotknutého dojednaní ako dohody o urovnaní v zmysle § 585 a násl. Občianskeho zákonníka. Odvolací súd mal za to, že formulácia vyplývajúca z článku 2 dohody o ukončení pracovného pomeru „zamestnávateľ sa zaväzuje vysporiadať všetky finančné nároky, a to nevyplatenú mzdu v roku 2014 a 2015 až do ukončenia pracovného pomeru voči zamestnancovi“ nepredstavuje dohodu o urovnaní, ktorá by zakladala nárok žalobkyne na zaplatenie ňou uplatňovanej sumy 12.279,59 eur s príslušenstvom. Zároveň nejde ani o iný záväzkovo-právny titul dôvodnosti nároku žalobkyne.

2.2 Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že žalobkyňa nepreukázala reálny výkon pracovných činností v zmysle pracovnej zmluvy so žalovaným. Napriek údajnému, viac ako dva roky trvávúcemu výkonu práce odvolací súd postrádal akékoľvek verifikovateľné konkrétnosti. Zároveň poukázal aj na vyjadrenie manžela žalobkyne, ktoré malo potvrdzovať reálny výkon práce žalobkyňou, pričom vykazovalo značné nezrovnalosti, osobitne v otázkach tvrdeného výkonu práce priamo v mieste výkonu práce a súvisiaceho dochádzania z miesta bydliska za prácou.

2.3 Odvolací súd zároveň poukázal na vyšetrovací spis, ktorý bol vedený na základe trestného oznámenia žalobkyne, pričom išlo o vyšetrovanie tvrdeného nevyplatenia mzdy žalovaným vo výške 12.279,59 eur, t. j. posúdenie trestnoprávnej roviny nároku uplatňovaného žalobkyňou v súdnej veci. Odvolací súd z vyšetrovacieho spisu zistil, že trestné stíhanie bolo zastavené, pričom z vykonaného dokazovania vyplývali také skutočnosti, ktoré spochybňovali právny nárok žalobkyne na vyplatenie mzdy. Žalobkyňa v pozícii poškodenej podala voči zastaveniu trestného stíhania sťažnosť, ktorú prokurátor zamietol dňa 04.12.2016 ako nedôvodnú a v rámci sťažnosti uviedol, že vecné tvrdenia žalobkyne sú v rozpore s ostatnými dôkazmi a taktiež odporujú obvyklému fungovaniu pracovno-právnych vzťahov aj štandardnému odmeňovaniu na trhu práce. Okrem slovných vyjadrení žalobkyne neexistoval žiaden dôkaz, že pre žalovaného naozaj pracovala, no množstvo dôkazov, že sa tak nestalo.

Na základe týchto skutočností prokurátor akceptoval názor vyšetrovateľa, že išlo len o fiktívne zamestnávanie bez reálneho základu a naplňania účelu a cieľov závislej práce, chránenej najmä Zákonníkom práce.

2.4 Podľa odvolacieho súdu neobstoí námiatka o nepreskúmateľnosti napadnutého rozsudku, nakoľko mal za to, že konanie pred súdom prvej inštancie a odvolacím súdom tvorí jeden celok, čo platí aj pre odôvodnenie súdnych rozhodnutí. Uviedol, že určitá stručníosť odôvodnenia súdu prvej inštancie, osobitne v otázke odvodzovania nároku žalobkyne od článku 2 dohody o skončení pracovného pomeru, bola odstránená závermi odvolacieho súdu.

2.5 Vo vzťahu k tvrdeniam žalobkyne o porušení princípov materiálneho právneho štátu, predvídateľnosti súdnych rozhodnutí, ochrany legitímnych očakávaní, zákazu diskriminácie a pod., odvolací súd uviedol, že ide len o všeobecné tvrdenia, bez vymedzenia ich základu v konkrétnych súvislostiach činnosti a prístupe súdu prvej inštancie. Odvolací súd bol toho názoru, že ide o vyjadrenia subjektívnej nespokojnosti žalobkyne s výsledkom konania.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej len „dovolateľka“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovala z § 420 písm. f) a z § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

3.1 Dovolateľka vo vzťahu k § 420 písm. f) CSP namietala nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia prvostupňového súdu ako aj odvolacieho súdu. Mala za to, že stručníosť odôvodnenia súdu prvej inštancie nie je možné odstrániť závermi a úvahami odvolacieho súdu, pričom v tejto veci poukázala na ustálenú súdnu prax (rozhodnutia I ÚS 17/1999, I ÚS 54/02, III. ÚS 72/2010, IV ÚS 1/02, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 115/03). Dovolateľka tvrdila, že nedostatok odôvodnenia rozsudku sama o sebe spôsobuje nepreskúmateľnosť rozhodnutia a túto stručníosť odôvodnenia neodstránil ani odvolací súd, keďže sa nezaoberal dohodou z hľadiska jej obsahu ako celku a nesprávne vyhodnotil argumentáciu žalobkyne vo vzťahu k § 585 Občianskeho zákonníka v spojení s § 60 Zákonníka práce, keď uviedol, že si dovolateľka mala svoj nárok uplatňovať titulom uznania dlhu. Dovolateľka mala za to, že v konaní bolo potrebné zaoberať sa otázkou platnosti dohody o skončení pracovného pomeru ako celku, ktorá je titulom uplatneného nároku v tomto konaní. Podľa dovolateľky išlo o zmiešaný typ zmluvného vzťahu obsahujúci dohodu o skončení pracovného pomeru a dohodu o urovnaní, ktorá mala odstrániť spornosť vzájomných práv a povinností zmluvných strán z nevyplatenej mzdy a povinných odvodov do poisťovní, s tým, že sa tieto záväzky rušia a nahrádzajú novými. Doterajší záväzok tak bol nahradený novým záväzkom, ktorý vyplýva z urovnania.

3.2 Dovolateľka nesúhlasila s názorom odvolacieho súdu, že posudzovanie dohody o skončení pracovného pomeru ako dohody o urovnaní je právna novota, ktorá nebola použitá v konaní pred súdom prvej inštancie. Dovolateľka uviedla, že z judikatúry a súdnej praxe vyplýva, že obsah listiny treba posúdiť podľa obsahu, pričom z obsahu dohody o skončení pracovného pomeru článok 2, bod 3 vyplýva, že akú konkrétnu spornosť strany riešili, resp. urovnali. Zároveň dovolateľka uviedla, že v prípade, ak odvolací súd posúdil jej argumentáciu vo vzťahu k dohode o urovnaní ako novú, mal sporové strany vyzvať, aby sa k možnému použitiu nového všeobecne záväzného predpisu (§ 585 Občiansky zákonník) vyjadrili, čo však nevykonali, čím došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolateľka uviedla, že odvolací súd sa nezaoberal náležite všetkými skutočnosťami a dôkazmi uvedenými v súdnom spise.

3.3 Dovolateľka k dovolaciemu dôvodu § 421 ods. 1 písm. a) CSP namietala viacero skutočností. V prvom rade uviedla, že odvolací súd posúdil dohodu o skončení pracovného pomeru ako prejav vôle strán, ktorým neodstránili spornosť vo vzájomných právach a povinnostiach, čo je podstatou inštitútu urovnania. Tvrdila, že podpísaním dohody o skončení pracovného pomeru strany sporu urovnali spornosť a teda skutočnosť, aký záväzok zanikol (ukončenie pracovného pomeru okamžitým skončením zo dňa 18.03.2015), aký nový záväzok vznikol (ukončenie pracovného pomeru ku dňu 09.05.2015) a aj záväzok zo strany žalovaného vysporiadať všetky finančné nároky, a to nevyplatenú mzdu v roku 2014 a 2015 do 30.04.2016. Dovolateľka mala za to, že uvedenou skutočnosťou sa nezaoberal ani

prvostupňový ani odvolací súd, pričom obidva súdy posudzovali dohodu len z hľadiska článku 2 dohody a to vysporiadania finančných nárokov. Uviedla, že bolo potrebné dohodu o skončení pracovného pomeru posudzovať ako dohodu o urovnaní. Vo vzťahu k dohode o urovnaní dovolateľka poukázala na judikatúru, v rámci ktorej predpokladom platnosti dohody o urovnaní nie je existencia pôvodného právneho vzťahu medzi sporovými stranami. (rozhodnutie NS SR 29Odo/415/2001, rozhodnutie NS ČR 33Cdo/278/2012, 33Cdo/327/2012).

3.4 Za nesprávne právne posúdenia dovolateľka ďalej považovala, že nie je postačujúce odôvodnenie nevykonávania práce zo svedeckých výpovedí, pričom poukázala na to, že ide o výpovede v trestnom konaní, ktoré podľa ustálenej judikatúry sú v tomto konaní nepoužiteľné. Nestotožnila sa s názorom prvostupňového ani odvolacieho súdu, že v prejednávanej veci bolo rozhodujúce riešenie otázky, či dovolateľka v dobe za ktorú požaduje mzdu nevykonávala prácu, a či v tomto období jej prináleží mzda určená mzdovými predpismi v súlade so Zákonníkom práce. Dovolateľka tvrdila, že sa domáhala zaplata sumy 12.279,59 eur s príslušenstvom titulom dohody zo dňa 09.04.2015 a nie zaplata náhrady mzdy titulom jej nevyplatenia mzdy vychádzajúc pritom z ustanovení Zákonníka práce a odkaz na nevyplatenú mzdu bol iba z dôvodu určenia výšky finančného urovnania, ktorý bol obom zmluvným stranám zrejmy a jasný vzhľadom na uzatvorenú pracovnú zmluvu a dohodnutú odmenu za prácu.

3.5 Dovolateľka žiadala, aby dovolací súd zrušil napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu aj rozhodnutie súdu prvej inštancie a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Žalovaný sa k dovolaniu vyjadril a žiadal, aby dovolací súd zamietol podané dovolanie v celom rozsahu a zaviazal dovolateľku k náhrade trov dovolacieho konania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP skúmal, či sú splnené ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie ako neprípustné treba odmietnuť.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

6. Dovolateľka namietala nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie ako aj odvolacieho súdu, pričom tvrdila, že ani odvolací súd neodstránil stručnosť odôvodnenia súdu prvej inštancie a nezaoberal sa dohodou o skončení pracovného pomeru ako dohodou o urovnaní, ktorá je titulom uplatneného nároku. Zároveň namietala nesprávny procesný postup odvolacieho súdu v tom zmysle, že keďže odvolací súd posúdil argumentáciu dovolateľky o dohode o urovnaní ako novú, mal sporové strany vyzvať, aby sa k tomu vyjadrili, čo však neurobil, čím došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

7. Podľa § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, a) alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1Cdo/42/2017, 2Cdo/20/2017, 3Cdo/41/2017, 4Cdo/131/2017, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto aj v danom prípade skúmal opodstatnenosť argumentácie dovolateľky, že v konaní došlo k ňou tvrdenej vade

zmätočnosti.

9. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

10. Namietanie nepreskúmateľnosti rozhodnutia, že sa odvolací súd nevysporiadal s dohodou o skončení pracovného pomeru ako s dohodou o urovnaní a že nevyzval strany sporu na vyjadrenie sa k právnej novote uplatnenej v odvolacom konaní najvyšší súd nepovažoval za dôvodné a zodpovedajúce obsahu odôvodnení oboch rozhodnutí nižších súdov.

11. Podľa názoru najvyššieho súdu dovolaním napadnuté rozhodnutie uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská strán sporu k prerokúvanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania i právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Jadrom dovolacej argumentácie dovolateľky bola námietka, že odvolací súd ako aj súd prvej inštancie nedostatočne odôvodnili svoje rozhodnutia a nevysporiadali sa s dohodou o skončení pracovného pomeru ako titulom uplatneného nároku.

12. V predmetnej veci obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd a súd prvej inštancie svoje rozhodnutia odôvodnili spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Dovolací súd mal za to, že súdy nižšej inštancie zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedli dôvody, ktoré ich viedli k prijatému rozhodnutiu; postup odvolacieho súdu, vo vzájomnej súvislosti s konaním a rozhodnutím súdu prvej inštancie nemožno považovať za zjavne neodôvodnený. Súd prvej inštancie sa samotnou dohodou o skončení pracovného pomeru ako dohodou o urovnaní nezaoberal, keďže dovolateľka svoj nárok v rámci prvoinštančného konania odvodzovala titulom dohody o skončení pracovného pomeru, v rámci ktorej si uplatňovala náhradu nevyplatennej mzdy. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že na to, aby si dovolateľka mohla uplatniť svoj nárok bolo potrebné preukázať súdu v zmysle § 118 ods. 1 Zákonníka práce, že dovolateľka skutočne vykonala svoju prácu a mala nárok na mzdu. Keďže súd prvej inštancie mal za to, že dovolateľka neunesla dôkazné bremeno a nepreukázala ňou tvrdené skutočnosti reálneho vykonávania práce v rozhodnom období, súd prvej inštancie žalobu zamietol. Nemožno tak vyčítať nedostatok odôvodnenia súdu prvej inštancie vo vzťahu k otázke (argumentácia dohody o urovnaní), ktorá nebola vznesená pred súdom prvej inštancie. Odvolací súd sa argumentáciou dovolateľky vznesenou v odvolaní vo vzťahu k dohode o skončení pracovného pomeru ako dohode o urovnaní podľa najvyššieho súdu dostatočne zaoberal, pričom uviedol, že ide o právnu novotu uplatnenú v odvolacom konaní, nakoľko dovolateľka neprezentovala túto argumentáciu pred súdom prvej inštancie. Odvolací súd posúdil dohodu o skončení pracovného pomeru ako prejav vôle strán, ktorým neodstránili spornosti, či pochybnosti vo vzájomných právach a povinnostiach, čo je podstatou inštitútu urovnania. Najvyšší súd dospel k záveru, že odvolací súd náležitým spôsobom odôvodnil, že dohoda o skončení pracovného pomeru nepredstavovala dohodu o

urownaní. Zároveň nad rámec poukázal aj na trestné konanie, ohľadom nevyplatenia mzdy žalovaným dovolateľke, ktoré bolo zastavené, pričom v odôvodnení samotného rozhodnutia bolo uvedené, že z vykonaného dokazovania vyplývajú také skutočnosti, ktoré spochybňujú právny nárok dovolateľky ako poškodenej na vyplatenie mzdy.

12.1 Vo vzťahu k uplatnenej právnej novote (argumentácia dovolateľky o dohode o urownaní) v odvolacom konaní najvyšší súd uvádza, že odvolací súd pripustil túto novotu, keďže išlo o právnu, a nie skutkovú novotu. Odvolací súd nebol povinný strany sporu vyzvať na vyjadrenie sa k použitiu novej právnej argumentácie zo strany dovolateľky, nakoľko ustanovenie § 585 Občianskeho zákonníka nebolo rozhodujúce pre rozhodnutie veci (§382 CSP). Nad rámec najvyšší súd uvádza, že žalovaný mal možnosť oboznámiť sa s novou právnou argumentáciou zo strany dovolateľky a to, keď mu súd prvej inštancie doručil výzvu na vyjadrenie sa k odvolaniu. Najvyšší súd je toho názoru, že tým, že odvolací súd nevyzval strany sporu na vyjadrenie sa k právnej novote uplatnenej dovolateľkou neporušil jej právo na spravodlivý proces.

13. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu znátočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP. Zároveň bolo potrebné zohľadniť, že odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie o zamietnutí žaloby ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1 CSP. Konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí pritom jeden celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú jednotu. Z odôvodnení rozhodnutí súdov oboch inštancií je v danom prípade dostatočne zrejmé, čoho a z akých dôvodov sa strany domáhali, čo navrhovali, z ktorých skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil súd prvej inštancie, ako ich posudzoval odvolací súd, aké závery zaujal k jeho právnomu posúdeniu, s ktorým sa stotožnil. Prijaté rozhodnutie náležite vysvetlil.

14. Z týchto dôvodov dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľka nedôvodne argumentovala, že rozsudok odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom súdu prvej inštancie je nedostatočne odôvodnený a nepresvedčivý; pričom za vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľky. Len samotné spochybňovanie správnosti skutkových zistení a vyhodnotenia dôkazov súdom, ako i sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 420 písm. f/ CSP.

15. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobcu odmietol (§ 447 písm. c) CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP

16. Dovolaťka prípustnosť podaného dovolania vyvodzovala aj z ustanovení § 421 ods. 1 písm. a) CSP. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a) CSP, by mal dovolateľ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, vysvetliť (a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu a napokon uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Len polemika dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

17. V dovolaní, prípustnosť ktorého je vyvodzovaná z § 421 ods. 1 písm. a) CSP, musí dovolateľ špecifikovať ním tvrdený odklon od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu bližšou konkretizáciou rozhodnutia (rozhodnutí) odvolacieho súdu, ktoré napĺňa pojem ustálená prax odvolacieho súdu (1Cdo/206/2016, 2Cdo/203/2016, 3Cdo/27/2017, 4Cdo/95/2017, 6Cdo/27/2017, 6Cdo/35/2017, 7Cdo/7/2018). Pokiaľ dovolateľ v takom dovolaní nevymedzí právnu otázku a neoznačí ustálenú súdnu prax odvolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil, alebo

neoznačí rozhodnutia, v ktorých bola konkrétna právna otázka dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorú otázku a ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie mal dovolateľ na mysli. V prípade absencie uvedeného dovolací súd nemôže pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešil súd prvej inštancie a odvolací súd a v súvislosti s tým ani vyhľadávať všetky (do úvahy prichádzajúce) rozhodnutia dovolacieho súdu, ktoré sa týkajú danej problematiky; v opačnom prípade by uskutočnil dovolací súd prieskum priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj (konkrétne) cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP (pozri Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK, str. 1382 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/6/2017, sp. zn. 3Cdo/28/2017).

18. Bez konkretizovania podstaty odklonu odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, nemôže najvyšší súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinstančný a odvolací súd a v súvislosti s tým „suplovať“ aktivitu dovolateľa, resp. advokáta, ktorý spísal dovolanie a zastupuje dovolateľa (2Cdo/67/2017, 3Cdo/235/2016, 5Cdo/13/2018, 7Cdo/114/2018, 8Cdo/78/2017).

19. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 písm. a) CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnú (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že môže ísť tak o otázku hmotnoprávnú (ktorá sa odvíja od interpretácie alebo aplikácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávnú (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). V prípade dovolania podaného v zmysle tohto ustanovenia je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, o ktorú z možností uvedených v ustanoveniach § 421 ods. 1 písm. a) až c) CSP ide, teda z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania (1Cdo/126/2017, 2Cdo/203/2016, 3Cdo/132/2017, 4Cdo/207/2017, 7Cdo/20/2017, 8Cdo/221/2017).

20. V zmysle záverov najvyššieho súdu vyjadrených v rozhodnutí publikovanom ako judikát R 71/2018 patria do pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletine Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I., II. a IV. vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986. Napokon vzhľadom na čl. 2 ods. 2 CSP je potrebné za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu považovať aj rozhodovaciu prax ďalších najvyšších súdnych autorít, a to Ústavného súdu Slovenskej republiky, Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie

21. Dovolateľkou nastolenú právnu otázku by bolo možné formulovať tak, či sa aplikujú ustanovenia pracovnoprávných predpisov o vzniku nároku žalobkyne na úhradu nevyplatennej mzdy zo strany žalovaného v prípade, ak daný nárok na zaplatenie mzdy za určité špecifikované obdobie vyplýva priamo zo vzájomných ustanovení dohody o skončení pracovného pomeru a či výšku takeého nároku možno určiť na základe dohodnutej mzdy. V zmysle dovolacej argumentácie dovolateľky ide o osobitný záväzok z vyporiadania sporných nárokov v zmysle dohody o urovnaní podľa § 585 Občianskeho zákonníka s tým, že konkrétna nešpecifikovaná výška mzdy sa určí na základe dohodnutej výšky v rámci zodpovedajúceho pracovnoprávneho vzťahu. Dovolací súd však uvádza, že chýba konkretizácia

predpokladov prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 CSP. Bolo povinnosťou dovolateľky presne v dovolaní uviesť, ktorý konkrétny judikát (rozhodnutie uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky) odvolací súd nerešpektoval v napadnutom rozhodnutí. Dovolací súd si plne uvedomuje, že by bolo v rozpore s princípmi spravodlivého procesu, pokiaľ by sa pri posudzovaní dovolania uplatňoval prílišný formalizmus. V rozpore s týmito princípmi, ale nie je prístup majúci na zreteli, že ustanovenia CSP vyžadujú istú mieru formálneho a obsahového vyjadrenia dôvodov, z ktorých procesná strana vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania. Dovolanie dovolateľky z hľadiska § 421 ods. 1 písm. a) CSP neobsahuje označenie judikátu, ktorý odvolací súd nerešpektoval vo svojom rozhodnutí a tak sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Dovolateľka síce poukázala na rozhodnutie dovolacieho súdu 29 Odo 415/2001 ako aj na judikatúru NS ČR vo vzťahu k dohode o urovnaní. Dovolací súd však poukazuje na to, že dovolateľka neuviedla konkrétne v čom sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, len vo všeobecnosti poukázala na to, že predpokladom platnosti dohody o urovnaní nie je existencia pôvodného právneho vzťahu medzi sporovými stranami. Dovolací súd je toho názoru, že samotné spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a) CSP (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/203/2016, 3Cdo/6/2017, 3Cdo/67/2017, 4Cdo/95/2017, 7Cdo/140/2017).

22. Dôvodom pre odmietnutie dovolania podaného podľa § 421 ods. 1 CSP je skutočnosť, že dovolateľom uplatnený dovolací dôvod nebol vymedzený spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 CSP v spojení s § 421 ods. 1 tohto právneho predpisu. Podľa názoru najvyššieho súdu podmienky prípustnosti dovolania podľa § 421 CSP neboli splnené, keď dovolateľka v dovolaní neoznačila rozhodnutia dovolacieho súdu vyjadrujúce právne názory, od ktorých sa odvolací súd odklonil a zaujal iný právny názor, než aký v konkrétnej právnej otázke zaujal dovolací súd vo svojich rozhodnutiach. Z tohto dôvodu dovolací dôvod nebol dovolateľkou vymedzený spôsobom uvedeným § 431 až § 435 CSP. Absenciu takej náležitosti považuje CSP za dôvod pre odmietnutie dovolania.

23. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie dovolateľky odmietol podľa § 447 písm. f) CSP ako dovolanie, v ktorom dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

24. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnutie o nároku žalovaného na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

25. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.